

Cauza C-60/20**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

5 februarie 2020

Instanța de trimitere:

Administratīvā apgabaltiesa (Letonia)

Data deciziei de trimitere:

30 ianuarie 2020

Apelantă:

VAS „Latvijas Dzelzceļš”

Intimată:

Valsts dzelzeļa administrācija

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA [Curtea Administrativă Regională]

[omissis]

DECIZIE

[omissis]

30 ianuarie 2020

[omissis] [componenta instanței]

[omissis]

a examinat, în ședință publică, apelul formulat de VAS „Latvijas Dzelzceļš” împotriva hotărârii Administratīvā rajona tiesa [Tribunalul Administrativ Districtual, Letonia] din 25 ianuarie 2019, în cadrul procedurii de contencios administrativ inițiate prin acțiunea în anulare introdusă de VAS „Latvijas Dzelzceļš” împotriva deciziei Valsts dzelzeļa administrācija [Administrația Națională a Căilor Ferate, denumită în continuare „administrația”] [omissis] din 5 decembrie 2017.

declară

Situația de fapt

[1] Apelanta, VAS „Latvijas Dzelzceļš”, a închiriat începând din anul 2002 clădirea depozitului de locomotive din Ventspils [*omissis*], pe care o deține (denumită în continuare „depozitul din Ventspils”), unui terț, AS „Baltijas Ekspresis”.

La 20 iunie 2016, apelanta a reînnoit contractul de închiriere a imobilului nerezidențial (denumit în continuare „contractul de închiriere”) cu AS „Baltijas Ekspresis”, în legătură cu închirierea imobilului nerezidențial constituit din depozitul din Ventspils și din părțile de teren corespunzătoare.

În 2017, apelanta, în calitate de administratoare a infrastructurii feroviare publice, a utilizat instalațiile în interes propriu (depozitarea de material rulant pentru întreținerea infrastructurii). În consecință, prin scrisoarea din 5 septembrie 2017 [*omissis*], apelanta a informat AS „Baltijas Ekspresis” cu privire la rezilierea contractului de închiriere.

La 18 septembrie 2017, AS „Baltijas Ekspresis” a depus la administrație o reclamație pentru încălcarea normelor de concurență și pentru discriminare. Conform reclamației, puterea de apreciere a recurenteii a condus la o discriminare împotriva AS „Baltijas Ekspresis” în calitate de transportator și operator al unei infrastructuri de servicii, în mod concret prin faptul că a împiedicat funcționarea eficientă și rațională, precum și accesul la serviciu. AS „Baltijas Ekspresis” este un operator activ pe piața transportului feroviar de mărfuri de 20 de ani. AS „Baltijas Ekspresis” susține că utilizează depozitul din Ventspils drept infrastructură de servicii, în sensul articolului 1 punctul 26 din Dzelzeļa likums [Legea privind căile ferate]. În spațiile închiriate, AS „Baltijas Ekspresis” efectuează o autofurnizare de servicii, și anume întreținerea tehnică a locomotivelor, întreținerea performanței termice a locomotivelor pe liniile de garare între două comenzi, organizarea serviciilor de permanență în ceea ce privește nisipul și apa de uz industrial pentru nevoile în termeni de pregătire și de echipamente ale locomotivelor, care sunt considerate servicii ce trebuie furnizate de un operator de infrastructuri de servicii.

Având în vedere considerațiile de mai sus, în reclamația depusă de AS „Baltijas Ekspresis” se solicita administrației să pună capăt comportamentului recurenteii, care era de natură să compromită continuitatea activității infrastructurii de servicii.

După examinarea reclamației respective, administrația, prin decizia [*omissis*] din 5 decembrie 2017 (denumită în continuare „decizia în litigiu”), a dispus ca apelanta să garanteze accesul la depozitul din Ventspils ca infrastructură de servicii și la serviciile furnizate în cadrul acesteia, astfel cum sunt prevăzute la articolul 12¹ alineatul 2 punctele 5 și 6 din Legea privind căile ferate (accesul la infrastructurile de întreținere și la alte infrastructuri tehnice, inclusiv instalații de curățare și de spălare a materialului rulant feroviar).

- [2] Această decizie se întemeiază pe o constatare de fapt potrivit căreia depozitul din Ventspils este adaptat din punct de vedere tehnic pentru repararea și întreținerea tehnică a locomotivelor. Această împrejurare este considerată suficientă pentru a considera că depozitul din Ventspils este o infrastructură de servicii, având în vedere că articolul 1 alineatul 26 din Legea privind căile ferate definește infrastructura de servicii ca fiind terenul, clădirile și echipamentul, care au fost amenajate în mod special, integral sau parțial, pentru a permite furnizarea unuia sau mai multor servicii menționate în această lege.

Pe de altă parte, autofurnizarea de servicii, astfel cum este definită la articolul 3 punctul 8 din Regulamentul de punere în aplicare 2017/2177 al Comisiei Europene din 22 noiembrie 2017 privind accesul la infrastructurile de servicii și la serviciile feroviare conexe (denumit în continuare „Regulamentul 2017/2177”), trebuie, de asemenea, să fie considerată furnizare de servicii. Potrivit deciziei în litigiu, este lipsit de relevanță faptul că, în spațiile închiriate, AS „Baltijas Ekspresis” desfășoară doar activități pentru sine. Această împrejurare nu repune în discuție faptul că în locațiile respective se desfășoară o autofurnizare de servicii. Dat fiind că „Baltijas Ekspresis” efectuează o autofurnizare de servicii în depozitul din Ventspils, întreruperea activității infrastructurii de servicii trebuie analizată ținând seama de normele care limitează dreptul furnizorului de servicii de a închide o infrastructură de servicii.

În temeiul articolului 12² alineatul 8 din Legea privind căile ferate, accesul la infrastructura de servicii și la serviciile furnizate în cadrul acesteia trebuie garantat timp de cel puțin doi ani după ce infrastructura a încetat să mai fie utilizată. Închiderea infrastructurii de servicii nu poate avea loc decât după expirarea perioadei de doi ani menționate. În consecință, apelanta este supusă obligației de a garanta accesul la depozitul din Ventspils ca infrastructură de servicii și obligației de a garanta accesul la serviciile furnizate în cadrul acestor clădiri.

- [3] Apelanta a introdus o acțiune în fața Administratīvā rajona tiesa [Tribunalul Administrativ Districtual] solicitând anularea deciziei în litigiu.

În cadrul acestei acțiuni, s-a arătat că AS „Baltijas Ekspresis” nu a închiriat depozitul din Ventspils ca infrastructură de servicii. În plus, AS „Baltijas Ekspresis” nu era înregistrată ca operator al unei infrastructuri de servicii nici la momentul încheierii contractului de închiriere, nici la momentul notificării rezilierii acestui contract. S-a afirmat că administrația a interpretat în mod eronat noțiunile „infrastructură de servicii” și „autofurnizare de servicii” și a aplicat în mod incorect articolul 12² alineatele 7 și 8 din Legea privind căile ferate.

Apelanta a susținut că noțiunea „infrastructură de servicii” în sensul Directivei 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european, include locul în care sunt furnizate servicii mai multor întreprinderi feroviare. Nu orice loc în care se desfășoară anumite activități economice poate fi calificat drept infrastructură de servicii.

Aceasta a arătat că nu era necesar să se considere că operațiunile efectuate de AS „Baltijas Ekspresis”, pe care administrația le califică drept autofurnizare de servicii, confirmă existența unei furnizări de servicii.

Articolul 3 punctul 8 din Regulamentul 2017/2177 conține o definiție a noțiunii „autofurnizare de servicii”. Modul de redactare al acestei dispoziții arată că este vorba despre o situație în care o întreprindere feroviară solicită utilizarea unui spațiu pentru autofurnizarea de servicii care se află sub controlul unei alte întreprinderi. În schimb, atunci când o întreprindere desfășoară activități de întreținere într-un local al infrastructurii feroviare care este proprietatea sa sau pe care îl administrează, desfășurarea acestor activități nu poate fi considerată autofurnizare de servicii. Dat fiind că administrația a utilizat în mod eronat noțiunile de infrastructură de servicii și de autofurnizare de servicii, concluzia care rezultă – și anume caracterul întemeiat al aplicării dispozițiilor care limitează închiderea infrastructurii de servicii – este, de asemenea, nefondată.

[Potrivit recurenței], administrația săvârșește o eroare atunci când consideră că este autorizată să oblige apelanta să garanteze accesul la servicii în cadrul infrastructurii în cauză. Apelanta nu mai furnizează servicii în depozitul din Ventspils de mult timp, întrucât imobilul este închiriat întreprinderii AS „Baltijas Ekspresis”. În consecință, administrația nu poate impune recurenței obligații care îi revin unui operator al unei infrastructuri de servicii.

- [4] Prin hotărârea din 25 ianuarie 2019, Administratīvā rajona tiesa [Tribunalul Administrativ Districtual] a respins acțiunea recurenței.

În hotărârea sa, această instanță a statuat că apelanta trebuia să fie considerată drept un operator al unei infrastructuri de servicii, din moment ce era responsabilă cu administrarea acesteia. De asemenea, instanța a considerat că depozitul din Ventspils era adecvat pentru a asigura furnizarea de servicii de întreținere. În consecință, instanța menționată a concluzionat că administrația a aplicat în mod corect articolul 12² alineatul 8 din Legea privind căile ferate prin faptul că a impus recurenței obligația de a garanta accesul la infrastructura de servicii și la serviciile furnizate în cadrul acesteia.

- [5] Apelanta a formulat apel împotriva hotărârii pronunțate de instanța de prim grad de jurisdicție.

În apel, apelanta susține că instanța de prim grad de jurisdicție a concluzionat în mod eronat că apelanta avea calitatea de operator al unei infrastructuri de servicii. Apelanta afirmă că această instanță a săvârșit o eroare apreciind că proprietarul imobilului era operatorul rețelei. Prin urmare, instanța menționată a concluzionat, de asemenea, în mod eronat că apelanta era supusă obligațiilor prevăzute la articolul 12¹ alineatul 2 din Legea privind căile ferate.

Apelanta susține că instanța de prim grad de jurisdicție a concluzionat în mod eronat că depozitul din Ventspils trebuia considerat o infrastructură de servicii pentru simplul fapt că în cadrul ei pot fi furnizate servicii. Instanța înțelege că

trebuie să se considere relevant faptul că spațiul nu a fost închiriat drept infrastructură de servicii și că depozitul din Ventspils nu era înregistrat ca infrastructură de servicii în documentul de referință al rețelei.

Instanța adaugă că administrația și instanța de prim grad de jurisdicție au săvârșit, de asemenea o eroare, prin faptul că au afirmat că AS „Baltijas Ekspresis” realizează autofurnizare de servicii în localul închiriată

Apelanta a anexat în apel o cerere privind sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară. Apelanta a solicitat să se adreseze întrebări cu privire la modul în care trebuie înțelese noțiunile „infrastructură de servicii”, „operator al unei infrastructuri de servicii” și „autofurnizare de servicii”, astfel cum sunt definite în Directiva 2012/34. În plus, apelanta a solicitat să se stabilească dacă obligația operatorului infrastructurii de servicii, prevăzută la articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2012/34, de a garanta accesul la infrastructura de servicii poate fi impusă unei persoane care nu furnizează servicii în cadrul infrastructurii de servicii. Apelanta susține, de asemenea, că decizia atacată limitează posibilitățile de utilizare a proprietății sale, ceea ce îi cauzează pierderi.

- [6] În memoriul în răspuns, administrația arată că decizia atacată conține elemente care permit să se concluzioneze că depozitul din Ventspils este o infrastructură de servicii. În speță, limitarea drepturilor proprietarului imobilului se întemeiază pe articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34/UE, al cărui conținut se regăsește la articolul 12² alineatele 7 și 8 din Legea privind căile ferate. Prin urmare, nu există îndoieli cu privire la faptul că limitarea drepturilor este justificată. Potrivit administrației, nu există îndoieli nici cu privire la interpretarea reglementării. În consecință, aceasta solicită respingerea cererii [recurente] prin care se solicită adresarea unor întrebări preliminare Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- [7] În observațiile sale scrise, AS „Baltijas Ekspresis” arată că acțiunea recurente nu este întemeiată. Depozitul din Ventspils trebuie considerat o infrastructură de servicii în cadrul căreia, în calitate de operator al infrastructurii, AS „Baltijas Ekspresis” furnizează servicii aferente unei infrastructuri de servicii. AS „Baltijas Ekspresis” susține că apelanta a conceput în mod arbitrar criteriile pentru a determina existența unei infrastructuri de servicii care nu sunt prevăzute în Directiva 2012/34. Dispozițiile acestei directive și cele ale Legii privind căile ferate au ca obiect și ca scop limitarea posibilității de a refuza accesul la infrastructurile de servicii. Prin urmare, nu este necesar ca Administrația apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene și să îi adreseze întrebări preliminare. În cazul în care infrastructura de servicii nu a fost în folosință timp de cel puțin doi ani la rând, activitatea acesteia poate fi sistată. Potrivit AS „Baltijas Ekspresis”, nu există nicio îndoială cu privire la interpretarea articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34, cu alte cuvinte că, în primul rând, trebuie să se constate că infrastructura în cauză nu a fost utilizată timp de cel puțin doi ani la rând înainte de a se decide

închiderea acesteia. În consecință, AS „Baltijas Ekspresis” nu consideră necesară adresarea întrebărilor în cauză Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Norme de drept aplicabile în litigiu

Dreptul Uniunii Europene

- [8] Articolele 3, 11 și 12 și articolul 13 alineatele (2) și (6) din Directiva 2012/34.

Articolul 3 punctul 9 și articolul 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177.

Legislația letonă

- [9] Articolul 1 punctele 26 și 27 din Legea privind căile ferate [*omissis*] prevede că această lege utilizează următorii termeni:

26) „infrastructură de servicii” înseamnă instalațiile (inclusiv terenul, clădirile și echipamentul), care au fost amenajate în mod special, integral sau parțial, pentru a permite furnizarea unuia sau mai multor servicii menționate la articolul 12¹ alineatele 2-4 din prezenta lege;

27) „operator al unei infrastructuri de servicii” înseamnă orice antreprenor sau departament al acestuia responsabil pentru gestionarea uneia sau mai multor infrastructuri de servicii sau pentru prestarea, în favoarea întreprinderilor feroviare, a unuia sau mai multor servicii menționate la articolul 12¹ alineatele 2-4 din prezenta lege.

Articolul 12¹ alineatul 2 din Legea privind căile ferate prevede că operatorii infrastructurilor de servicii garantează tuturor transportatorilor, în mod nediscriminatoriu, accesul (inclusiv accesul la drumuri) la infrastructurile lor de servicii și, dacă este cazul, la serviciile furnizate în următoarele facilități:

[...]

- 5) facilități de întreținere, cu excepția infrastructurilor de întreținere capitală dedicate altor tipuri de material rulant care necesită facilități specifice;
- 6) alte infrastructuri tehnice, inclusiv instalații de curățare și de spălare a materialului rulant feroviar.

Articolul 12² alineatul 7 din Legea privind căile ferate prevede că, în cazul în care una dintre infrastructurile de servicii menționate la articolul 12¹ alineatul 2 din legea respectivă nu a fost în folosință timp de cel puțin doi ani la rând, iar un transportator a informat operatorul respectivei infrastructuri cu privire la interesul său legat de accesul la infrastructura respectivă, pe baza necesarului demonstrat, proprietarul acesteia trebuie să publice un anunț de concesiune sau închiriere

pentru operarea infrastructurii de servicii, parțial sau integral, pentru furnizarea de servicii, cu excepția cazului în care operatorul respectivei infrastructuri demonstrează că niciun transportator nu o poate utiliza datorită transformărilor care au loc în cadrul acesteia.

Articolul 12² alineatul 8 din Legea privind căile ferate prevede că, în cazul în care una dintre infrastructurile menționate la articolul 12¹ alineatul 2 din această lege nu este în folosință timp de cel puțin doi ani la rând, proprietarul acesteia poate să publice un anunț de închiriere, concesiune sau cesiune a întregii infrastructuri de servicii sau a unei părți din aceasta. În cazul în care nu primește oferte în termen de trei luni de la publicare, operatorul infrastructurii este autorizat să o închidă, după notificarea, cu cel puțin trei luni înainte, a Administrației Naționale a Căilor Ferate și a administratorului infrastructurilor feroviare publice.

Motivele pentru care există îndoieli cu privire la interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii Europene

- [10] Legea privind căile ferate (în versiunea sa aplicabilă începând cu 10 martie 2016) conține reglementarea care figurează în Directiva 2012/34. Dispozițiile Legii privind căile ferate preiau conținutul acestei directive. Prin urmare, aplicarea dispozițiilor Legii privind căile ferate implică de asemenea, în esență, interpretarea dispozițiilor Directivei 2012/34.

În ceea ce privește accesul la infrastructurile de servicii și la serviciile legate de transportul feroviar, Comisia Europeană a adoptat Regulamentul 2017/2177, aplicabil începând cu 1 iunie 2019. Adoptarea Regulamentului 2017/2177 confirmă că Uniunea Europeană a recunoscut că accesul la infrastructurile de servicii și la serviciile legate de transportul feroviar necesită existența unei reglementări uniforme pe întreg teritoriul Uniunii Europene. Deși decizia [în litigiu] a fost adoptată înainte de data intrării în vigoare a Regulamentului 2017/2177, efectele sale practice continuă și în prezent, și anume într-o situație în care Regulamentul 2017/2177 este deja în vigoare. Dat fiind că soluționarea pe fond a litigiului privește în principal o situație prospectivă, aplicarea Regulamentului 2017/2177 se justifică și în sensul analizării conținutului deciziei adoptate de administrație.

- [11] Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] arată că, în partea dispozitivă a deciziei atacate, administrația a obligat apelanta: 1) să garanteze accesul la depozitul din Ventspils ca infrastructură de servicii și 2) să garanteze accesul la serviciile furnizate în cadrul depozitului din Ventspils.

Apelanta este proprietara depozitului din Ventspils. Rezultă că depozitul din Ventspils nu a fost închiriat ca infrastructură de servicii, în conformitate cu conținutul contractului de închiriere, și că nici nu a fost menționat în documentul de referință al rețelei ca infrastructură de servicii la data încheierii contractului de închiriere, 20 iunie 2016 sau la data notificării unilaterale cu privire la încetarea raportului de locațiune. Raportul de locațiune datează din perioada anterioară

aderării Republicii Letonia la Uniunea Europeană. Contractul de închiriere reînnoit, semnat la 20 iunie 2016, prevedea închirierea depozitului către AS „Baltijas Ekspresis” pentru a fi utilizată ca spațiu de birou și pentru desfășurarea de activități economice (clauza 1.2 din contract). Data scadenței contractului de închiriere a fost stabilită la 30 aprilie 2028. Clauza 7.3.7 din contract prevedea, la rândul său, că apelanta dispunea de un drept unilateral de reziliere a contractului de închiriere în cazul unei necesități neprevăzute de a dispune de spații pentru uz propriu.

La 5 septembrie 2017, reclamanta a informat AS „Baltijas Ekspresis” cu privire la rezilierea unilaterală a contractului de închiriere. AS „Baltijas Ekspresis” a susținut că depozitul din Ventspils era o infrastructură de servicii numai după ce a primit notificarea rezilierii contractului de închiriere. În consecință, anterior acestei date, depozitul din Ventspils nu fusese considerat o infrastructură de servicii în cadrul raportului de locațiune, iar AS „Baltijas Ekspresis” nu exercitase în prealabil activitățile care caracterizează serviciile disponibile într-o infrastructură de servicii.

Decizia în litigiu a fost adoptată în cadrul reclamației AS „Baltijas Ekspresis” împotriva deciziei recurente de a sista raportul de locațiune. Apelanta este o întreprindere responsabilă cu administrarea infrastructurii feroviare. Prin urmare, apelanta nu furnizează servicii, ci își asumă obligații de întreținere a infrastructurii feroviare.

Este cert că apelanta și-a manifestat voința de a utiliza în viitor depozitul din Ventspils pentru a depozita material rulant feroviar (vagoane). Aceasta înseamnă că, în speță, încetarea raportului de locațiune cu AS „Baltijas Ekspresis” poate conduce ulterior la situația în care apelanta nu mai poate utiliza depozitul din Ventspils pentru activitatea sa economică, inclusiv întreținerea locomotivelor utilizate pentru transportul de mărfuri.

Toate aceste considerații demonstrează că litigiul privește utilizarea viitoare a instalațiilor depozitului din Ventspils. Organismul de reglementare trebuie să aprecieze dacă este justificat să se impună un raport de locațiune forțată care să garanteze interesele AS „Baltijas Ekspresis” sau care să îi permită recurente să utilizeze spațiul respectiv în alte scopuri decât furnizarea de servicii.

Administrativā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] subliniază, de asemenea, că, pe durata procesului, decizia în litigiu garantează continuitatea obligatorie a raportului de locațiune cu AS „Baltijas Ekspresis”, cu alte cuvinte, continuarea forțată a raportului de locațiune dintre această întreprindere și recurentă.

- [12] Potrivit recurente, Curtea de Justiție a Uniunii Europene ar trebui sesizată, printre altele, cu întrebarea dacă depozitul din Ventspils trebuie considerat o infrastructură de servicii, dat fiind că spațiile imobilului respectiv au fost

închiriate în alte scopuri și că documentul de referință al rețelei nu le-a menționat ca infrastructură de servicii.

Articolul 3 punctul 11 din Directiva 2012/34/UE prevede că o infrastructură de servicii înseamnă instalația, inclusiv terenul, clădirile și echipamentul, care au fost amenajate în mod special, integral sau parțial, pentru a permite furnizarea unuia sau mai multor servicii menționate la anexa II punctele 2-4 din această directivă.

În opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], trebuie să se admită că depozitul din Ventspils este o infrastructură de servicii, în măsura în care îndeplinește cerințele tehnice care caracterizează acest spațiu ca fiind adecvat pentru a asigura furnizarea de servicii.

- [13] Opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] potrivit căreia spațiul respectiv trebuie calificat drept infrastructură de servicii nu poate fi infirmată de argumentele invocate de recurentă în sensul că AS „Baltijas Ekspresis” nu a publicat informații cu privire la faptul că a furnizat servicii altor persoane, respectiv că acest spațiu era accesibil publicului pentru furnizarea de servicii.

În mod cert, desemnarea infrastructurii de servicii și publicarea acestei desemnări constituie acțiuni care asigură accesul la servicii și utilizarea transparentă a acestei resurse. Totuși, în opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], faptul că aceste acțiuni nu au fost întreprinse nu permite, în sine, să se concluzioneze că depozitul din Ventspils nu constituie o infrastructură de servicii. Omiterea unor astfel de acțiuni poate fi apreciată și în sensul că este vorba despre o eroare care trebuie corectată prin elaborarea și publicarea acestor informații.

Nici constatarea de fapt a existenței unei infrastructuri de servicii nu este afectată de împrejurarea că administrația a interpretat în mod eronat noțiunea „autofurnizare de servicii”. Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] admite că AS „Baltijas Ekspresis” nu își realizează singură servicii în sensul articolului 3 alineatul (8) din Regulamentul 2017/2177, ci operează instalațiile în scopul propriilor necesități economice. De asemenea, apelanta nu furnizează nici servicii pentru alte întreprinderi feroviare (cel puțin până la data la care a fost adoptată decizia [în litigiu]). Toate aceste împrejurări demonstrează că infrastructura de servicii în cauză trebuie considerată o infrastructură de servicii neutilizată. Închirierea sau reconversia infrastructurilor de servicii neutilizate sunt reglementate la articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 și la articolul 15 din Regulamentul 2017/2177. Așadar, aceste împrejurări nu pun sub semnul întrebării faptul că reglementarea menționată anterior, care prevede utilizarea continuată a infrastructurilor de servicii neutilizate, se aplică, în termeni generali, în speță.

- [14] Decizia în litigiu se întemeiază pe articolul 12¹ alineatul 2 din Legea privind căile ferate, care reproduce, în esență, articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2012/34.

În temeiul articolului 13 alineatul (2) din Directiva 2012/34, operatorii infrastructurilor de servicii oferă în mod nediscriminatoriu tuturor întreprinderilor feroviare accesul, inclusiv accesul pe calea ferată, la infrastructurile de servicii și la serviciile furnizate în cadrul acestor infrastructuri. Această dispoziție prevede, așadar, că *operatorul sistemului* trebuie să garanteze întreprinderilor feroviare accesul la infrastructurile de servicii și la serviciile furnizate în cadrul acestor infrastructuri.

Începând cu 2002, apelanta a închiriat depozitul din Ventspils întreprinderii AS „Baltijas Ekspresis”, care nu depinde direct sau indirect de recurentă. Astfel, apelanta și AS „Baltijas Ekspresis” nu sunt legate decât printr-un raport de locațiune.

În conformitate cu considerentul (8) al Regulamentului 2017/2177, dacă o infrastructură este deținută, gestionată și exploatată de mai multe entități, doar entitățile responsabile cu furnizarea informațiilor și cu luarea deciziilor privind cererile de acces la infrastructura de servicii și de utilizare a serviciilor feroviare conexe ar trebui considerate ca fiind operatorii infrastructurii de servicii.

În opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], împrejurările de fapt din litigiu confirmă că apelanta nu poate fi considerată operatoare a infrastructurii de servicii, în măsura în care nu are responsabilitatea de a furniza informații și nici de a decide cu privire la cererile de acces la serviciile furnizate în cadrul depozitului din Ventspils.

- [15] Potrivit administrației, obligațiile operatorului infrastructurii de servicii prevăzute la articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2012/34 (garantarea accesului la serviciile furnizate în cadrul infrastructurii) pot fi impuse proprietarului unui imobil care nu este operatorul infrastructurii de servicii. Administrația își întemeiază poziția pe articolul 12^[2], alineatul 7 din Legea privind căile ferate, care corespunde, în esență, dispozițiilor articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34. O astfel de interpretare a reglementării se întemeiază pe considerația potrivit căreia încetarea contractului de închiriere poate determina reconversia infrastructurii de servicii. În același timp, potrivit administrației, reconversia infrastructurii de servicii poate fi efectuată doar dacă aceasta nu a fost în folosință timp de doi ani și nu au fost depuse oferte de cumpărare.
- [16] Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] subliniază că articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 nu obligă proprietarul unui imobil să faciliteze accesul la serviciile furnizate în cadrul infrastructurii.

În opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], din interpretarea sistematică a reglementării nu reiese nici că, în speță, proprietarul imobilului este supus obligației de a oferi acces la servicii.

Directiva 2012/34 urmărește, cu titlu principal, să garanteze accesul nediscriminatoriu la servicii. Accesul la servicii nu implica controlul unei infrastructuri împotriva voinței proprietarului. Punerea la dispoziția

transportatorului feroviar (în speță AS „Baltijas Ekspresis”) a infrastructurii implică faptul că AS „Baltijas Ekspresis” nu beneficiază de drepturi echivalente cu cele ale altor transportatori de a primi servicii în această clădire, ci beneficiază de un drept de închiriere pe care ceilalți nu îl au. Este necesar să se sublinieze că raportul de locațiune a infrastructurilor constituie de fapt un drept exclusiv. Acordarea unor astfel de drepturi nu echivalează, așadar, cu un drept de a primi servicii.

- [17] Articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 se referă la situația în care proprietarul unui imobil închiriază o infrastructură de servicii neutilizată unei alte persoane decât operatorul infrastructurii, și anume unui alt locatar. Această situație nu este identică cu cea în discuție în prezenta cauză, în care se constată o încetare a raportului de locațiune între proprietarul imobilului și locatarul infrastructurii de servicii, care nu este în legătură directă sau indirectă cu proprietarul imobilului. Cu toate acestea, analiza textului acestei dispoziții conduce, de asemenea, la concluzia că, în contextul finalizării raportului de locațiune, interesul întreprinderii de transport feroviar de a continua închirierea trebuie să prevaleze asupra intereselor proprietarului bunului.

Articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 nu prevede că o persoană care își exprimă interesul pentru închirierea unei infrastructuri de servicii neutilizate beneficiază de un drept absolut de închiriere. Această dispoziție prevede că infrastructura de servicii poate fi închiriată, *cu excepția cazului în care operatorul respectivei infrastructuri de servicii demonstrează faptul că un proces de reconversie aflat în desfășurare face imposibilă utilizarea acesteia de către o întreprindere feroviară.*

În opinia Administrativā apgabaltiesa [Curtea Administrativā Regionalā], din modul de redactare a dispoziției reiese că operatorul unei infrastructuri de servicii poate, chiar dacă o întreprindere feroviară a manifestat interesul să preia (prin închiriere) o infrastructură de servicii, să refuze accesul la infrastructura de servicii dacă demonstrează că întreprinderea feroviară intenționează să supună infrastructura de servicii unui proces de reconversie.

Este necesar să se sublinieze că [Regulamentul 2017/2177] prevede, de asemenea, la considerentul (18) că orice entitate economică interesată să exploateze infrastructura respectivă ar trebui să poată participa la procedurile de licitație și să depună o ofertă de preluare a activității de exploatare a infrastructurii. Cu toate acestea, nu este obligatoriu să se lanseze o procedură de licitație *dacă este în desfășurare un proces formal de retragere a scopului feroviar al amplasamentului respectiv, iar infrastructura este în curs de reamenajare pentru a deservi alte scopuri decât cel de utilizare ca infrastructură de servicii.*

Astfel, conținutul considerentului (18) al [Regulamentului 2017/2177] arată, de asemenea, că o întreprindere feroviară care își exprimă interesul să preia o infrastructură de servicii nu beneficiază de un drept prioritar pentru a obține accesul la respectiva infrastructură în cazul în care operatorul său efectuează o

reconversie a infrastructurii de servicii. Aceste dispoziții nu justifică, așadar, punctul de vedere al administrației potrivit căruia trebuie să se acorde importanță numai faptului că AS „Baltijas Ekspressis” și-a manifestat interesul de a continua exploatarea infrastructurii respective.

Articolul 15 alineatul (5) a doua teză din Regulamentul 2017/2177, care introduce precizări cu privire la dispozițiile articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34, prevede că operatorul poate obiecta față de publicarea respectivă, prezentând documente care dovedesc că este în curs un proces de reconversie lansat înainte de exprimarea interesului. În consecință, articolul 15 alineatul (5) din Regulamentul 2017/2177 indică, de asemenea, că operatorul infrastructurii poate decide să închidă această infrastructură specifică.

- [18] Administrația explică modul de redactare a articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 în sensul că dispoziția în cauză nu se aplică decât situațiilor în care reconversia a început înainte de transpunerea directivei. Administrația apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] consideră că această interpretare a dispoziției nu este întemeiată, în măsura în care nu corespunde nici modului de redactare a acestei dispoziții, nici unei interpretări sistematice a acesteia.

Articolul 15 alineatul (5) din Regulamentul 2017/2177 prevede că, pentru a evalua situația, se ține seama de aspectul dacă procesul de reconversie a început înainte de exprimarea interesului, însă nu acordă importanță altor aspecte.

Această normă arată că infrastructura de servicii poate face obiectul unui proces de reconversie, dacă este necesar, și că reconversia nu este condiționată de cerința ca acest proces să fi început înainte de data transunerii Directivei 2012/34/UE.

- [19] Potrivit Administrației apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], în cazul în care operatorul infrastructurii de servicii poate să o supună unui proces de reconversie, nu există niciun argument convingător pentru a justifica faptul că proprietarul infrastructurii nu poate nici să pună capăt raportului de locațiune pentru a efectua o reconversie ulterioară a infrastructurii de servicii. Nu există nicio diferență pertinentă între aceste situații, întrucât în ambele cazuri se face referire la dreptul proprietarului infrastructurii de a dispune în mod liber de bunurile sale (efectuarea unei reconversii).

Proprietarul unei infrastructuri de servicii poate avea diverse motive care să indice în mod obiectiv necesitatea de reconversie a infrastructurii. De exemplu, atunci când, pentru continuarea activității infrastructurii, este necesar să se realizeze o investiție importantă (renovare aprofundată) sau atunci când proprietarul infrastructurii de servicii are nevoie de această investiție pentru a îndeplini alte funcții legate de transportul feroviar.

În conformitate cu articolul 15 alineatul (5) din Regulamentul 2017/2177, persoana abilitată să adopte o decizie privind reconversia unei infrastructuri de servicii nu trebuie să dovedească organismului de reglementare decât că reconversia va fi efectuată. Totuși, această dispoziție nu prevede că, atunci când

există elemente de probă care confirmă veridicitatea intenției proprietarului, administrația poate să refuze operatorului (sau proprietarului) infrastructurii reconversia acesteia și să dispună închirierea spațiilor unei persoane care și-a exprimat interesul.

- [20] Pe scurt, Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] susține că, în general, se poate considera că situația juridică este supusă dispozițiilor articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 și ale articolului 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177. Totuși, aceste dispoziții nu permit să se concluzioneze că proprietarul imobilului nu poate notifica locatarului rezilierea contractului de închiriere pentru motivul că dorește să utilizeze imobilul în interes propriu.

În opinia Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională], în sensul articolului 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 și al articolului 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177, se are în vedere cu titlu principal o situație ușor diferită, și anume că aceste dispoziții nu stabilesc în mod expres legalitatea încetării raportului de locuțiune și criteriile de apreciere a acestuia.

În consecință, o astfel de reglementare nu este suficient de clară în ceea ce privește drepturile care trebuie acordate unei anumite persoane în cazurile în care trebuie examinată încetarea raportului de locuțiune.

Considerentul (27) din Directiva 2012/34 enunță că reglementarea urmărește, cu titlu principal, să garanteze accesul nediscriminatoriu la servicii. Închirierea infrastructurii unui transportator feroviar (în speță AS „Baltijas Ekspresis”) implică faptul că, în acest caz, transportatorul nu a dobândit dreptul de a primi servicii în condiții de egalitate cu ceilalți transportatori, ci dreptul (exclusiv) de a utiliza infrastructura în interes propriu. De asemenea, trebuie să se ia în considerare faptul că transferul forțat către o altă persoană al controlului unei infrastructuri restrânge și mai mult drepturile proprietarului infrastructurii decât o situație în care trebuie să se ofere acces la serviciile furnizate în cadrul infrastructurii de servicii. În consecință, normele care reglementează accesibilitatea serviciilor nu pot fi aplicate prin analogie unui raport de locațiune forțată.

- [21] Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar să se solicite Curții de Justiție a Uniunii Europene să stabilească dacă articolul 13 alineatele (2) și (5) din Directiva 2012/34, precum și articolul 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177 permit administrației, în speță, să impună proprietarului unui imobil care nu este responsabil cu furnizarea serviciilor unei infrastructuri accesul la acestea.

De asemenea, în cadrul examinării cauzei, trebuie să se acorde importanță legalității rezilierii contractului de închiriere, care a dat naștere litigiului. Prin urmare, este necesar să se solicite Curții de Justiție a Uniunii Europene să stabilească dacă articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34/UE și articolul 15

alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177 trebuie interpretate în sensul că aceste dispoziții permit proprietarului unui imobil să înceteze raportul de locațiune și să supună o infrastructură de servicii unui proces de reconversie atunci când proprietarul are nevoie de imobilul respectiv în cadrul activității sale economice.

Astfel, Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională] consideră [*omissis*] necesară adresarea unor întrebări preliminare Curții de Justiție a Uniunii Europene. Prin urmare, este necesar să se dispună suspendarea procedurii în speță până când Curtea de Justiție a Uniunii Europene se va pronunța cu privire la aceste întrebări.

În temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Administratīvā apgabaltiesa [Curtea Administrativă Regională]

hotărâște

Să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări preliminare:

- 1) Articolul 13 alineatele (2) și (6) din Directiva 2012/34 [articolul 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul 2017/2177] poate fi aplicat astfel încât organismul de reglementare să poată impune proprietarului unei infrastructuri, care nu este operatorul infrastructurii de servicii, obligația de a garanta accesul la servicii?
- 2) Articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 [articolul 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul nr. 2017/2177] trebuie interpretat în sensul că permite proprietarului unei clădiri să înceteze un contract de locațiune și să supună o infrastructură de servicii unui proces de reconversie?
- 3) Articolul 13 alineatul (6) din Directiva 2012/34 [articolul 15 alineatele (5) și (6) din Regulamentul nr. 2017/2177] trebuie interpretat în sensul că impune organismului de reglementare numai obligația de a verifica dacă operatorul infrastructurii de servicii (în speță, proprietarul infrastructurii de servicii) a decis efectiv să o supună unui proces de reconversie?

Să suspende procedura până la pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

[*omissis*]